

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ У ГРОМАДАХ

ТРОХИМИШИН Сергій,

*аспірант спеціальності «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»,
Поліський Національний університет, м. Житомир*

За час війни спостерігається бум туристичних послуг на внутрішньому ринку України. За даними ДАРТ до бюджету надійшло 273 млн грн туристичного збору. Дані про туристичний збір за 2022-2024 роки наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Надходження туристичного збору за 2022-2024 рр.

Регіон	2024 рік	2023 рік	2022 рік	Зростання 2024/2023	Зростання 2024/2022
	млн грн			%	
Київ	49,182	30,378	31,474	+62%	+56%
Львівська обл.	47,108	46,085	41,430	+2%	+14%
Івано-Франківська обл.	33,099	20,408	17,956	+62%	+84%
Черкаська обл.	23,532	21,574	12,555	+9%	+87%
Закарпатська обл.	23,093	22,161	19,471	+4%	+19%
Дніпропетровська обл.	15,960	13,219	9,210	+21%	+73%

Складено автором на підставі [1]

Загалом, туристичний збір у 2024 році зріс на 23% у порівнянні з 2023 роком. Найбільший приріст у 2024 році продемонстрували Київ (+62%) та Івано-Франківська область (+62%). Регіони з найбільшою динамікою зростання:

Черкаська область (+87% до 2022 року, +9% до 2023 року) показала найбільший приріст за два роки.

Івано-Франківська область (+84% до 2022 року) продовжує набирати популярність завдяки розвитку гірськолижного туризму та еко-відпочинку.

Дніпропетровська область (+73% до 2022 року, +21% до 2023 року) також демонструє стабільне зростання, хоча сума збору все ще нижча, ніж у туристичних регіонах.

Закарпатська область, яка є одним із найпопулярніших туристичних напрямків, зберігає відносно стабільні показники (+19% до 2022 року, +4% до 2023 року). Це може свідчити про високу насиченість ринку а також, про те, що туризм став більш локальним. Через обмеження виїзду і ризик мобілізації чоловіки почали шукати можливість відпочивати в рамках своїх областей, або сусідніх областей.

Факторами зростання туристичного збору можуть бути:

Відновлення туристичної інфраструктури після кризових років та адаптація ринку до воєнних реалій.

Розвиток внутрішнього туризму через обмежені можливості виїзду за кордон.

Активність місцевих органів влади та бізнесу у розвитку туристичних ініціатив та покращенні сервісу. Основні тренди розвитку туризму в Україні після війни наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Тренди розвитку туризму в Україні

Тренд	Опис
Інклюзивний туризм	Розвиток туристичних маршрутів, готелів, санаторіїв та транспорту, пристосованих для людей з інвалідністю та осіб, що мають фізичні або психологічні травми.
Реабілітаційний туризм	Відновлення ветеранів та постраждалих через спеціалізовані курорти, санаторії, фізіотерапію, медитації, дихальні практики та психологічну підтримку.
Історичний (військовий) туризм	Створення маршрутів по місцях бойових дій, меморіалах, музеях війни для збереження пам'яті та залучення туристів, зацікавлених в історії та культурі.
Розвиток безпечних туристичних маршрутів	Розмінування та очищення територій, що постраждали від війни, сертифікація об'єктів туризму на безпеку, створення безпечних зон для подорожей.
Попит на внутрішній туризм	Очікуване зростання інтересу до подорожей Україною через обмежені можливості виїзду за кордон та відновлення інфраструктури.

Тренд	Опис
Сталий попит від іноземних туристів	Через 1-2 роки після закінчення війни очікується повернення міжнародних туристів, а пік інтересу – через 3-5 років.
Грантове фінансування туризму	Необхідність цільового інвестування у реальні проекти відновлення, а не у тренінгові програми без практичного ефекту.

Складено автором на підставі [2].

Післявоєнний розвиток туризму в Україні потребує комплексного підходу, що включає адаптацію інфраструктури для інклюзивного туризму, створення реабілітаційних програм, розвиток військово-історичних маршрутів, а також забезпечення безпеки через розмінування та сертифікацію об'єктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державне агентство розвитку туризму України. До бюджету громад у 2024 році надійшло майже 273 млн грн туристичного збору [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/blog/do-byudzhetu-gromad-u-2024-roci-nadiyshlo-mayzhe-273-mln-grn-turistichnogo-zboru> – Дата звернення: 28.02.2025.
2. Туризм у режимі відновлення: як відпочинок українців рятує економіку країни [Електронний ресурс] // Business Район. – Режим доступу: <https://business.rayon.in.ua/topics/774368-turizm-u-rezhimi-vidnovlennya-yak-vidpochinok-ukraintsiv-ryatue-ekonomiku-kraini> – Дата звернення: 28.02.2025.

Науковий керівник: к. е. н., доцент Булуй О. Г.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет харчових технологій
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Полтавський фаховий коледж підприємництва і ресторанного бізнесу
Київський фаховий коледж туризму та готельного господарства

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ ТА ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

12 березня 2025 року, Київ

КИЇВ 2025

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол №9 від 20 березня 2025 р.)

Євроінтеграційні процеси в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі України: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції (12 березня 2025 р.). Київ: НУБіП України. 2025. 350 с.

Редакційна колегія:

Мельниченко С. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Сердюк М. Є. – доктор технічних наук, професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Олюніна С. Л. – викладач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

У збірнику тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції висвітлюються результати наукових досліджень студентської молоді з питань, присвячених євроінтеграційним процесам у сфері готельно-ресторанного та туристичного бізнесу України. У матеріалах розглядаються виклики та перспективи адаптації галузі туризму в умовах євроінтеграції, інноваційні технології в закладах HoReCa, туристичне країнознавство, організація дозвілля молоді.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр», оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності, якості наукових досліджень, обміну досвідом і представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань та визначення пріоритетів подальшого розвитку науки.

Видання розраховане для здобувачів вищої освіти, дослідників, викладачів, суб'єктів підприємницької діяльності.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Колектив авторів, 2025

© НУБіП України, 2025